

BESLUT

2015-05-11

Dnr: 15/01007

SAKEN

Aktuellt, SVT2, 2015-03-30; fråga om offentliggörande av granskningsnämndens beslut

BESLUT

Granskningsnämnden anser att Sveriges Television AB inte har uppfyllt kravet att på lämpligt sätt offentliggöra nämndens beslut.

BAKGRUND

Granskningsnämnden för radio och tv fällde i beslut (14/02861) den 30 mars 2015 ett inslag i *Aktuellt* för att det stred mot kravet på saklighet. I inslaget, som handlade om att premiärminister David Cameron ville strama åt invandringen från andra EU-länder, beskrevs UKIP som ett invandringsfientligt och högerextremt parti. Enligt nämndens mening hade Sveriges Television (SVT) inte visat tillräcklig grund för den beskrivning som gjordes av partiet i inslaget. Beslutet innehöll ett föreläggande om att på lämpligt sätt offentliggöra nämndens beslut.

OFFENTLIGGÖRANDET

Granskningsnämndens beslut offentliggjordes i *Aktuellt* den 30 mars 2014 genom en så kallad pliktsändning som hade följande lydelse.

Så ska vi berätta att granskningsnämnden fällt ett inslag som sändes i *Aktuellt* den 28 november förra året. I inslaget beskrevs det brittiska invandringsfientliga partiet UKIP som högerextremt vilket nämnden anser att SVT inte visade tillräcklig grund för i den här beskrivningen som gjordes. Enligt nämnden stred därför inslaget mot kravet på saklighet i SVT:s sändningstillstånd.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SVT, som har yttrat sig i ärendet, anför i huvudsak följande.

I yttrandet över *Aktuellts* inslag den 28 november 2014 konstaterade SVT att det i såväl brittisk som europeisk politisk debatt är en allmän uppfattning att det brittiska partiet UKIP kan beskrivas som ett parti med EU-motstånd, invandringsfientlighet och högerpopulism som främsta kännetecken. Uttrycket högerextremt, som också användes i inslaget, är däremot mera komplext och borde ha nyanserats, medgav SVT i yttrandet.

I det nu aktuella yttrandet om pliktsändningen den 30 mars 2015 är det beteckningen invandringsfientlig som står i centrum.

SVT anser liksom i sitt tidigare yttrande att användningen av beteckningen invandringsfientlig är relevant, dokumenterad och etablerad i såväl svensk som internationell media. Därför ansåg SVT att det inte fanns anledning och behov av att närmare motivera användningen av denna beteckning varken i själva inslaget eller i yttrandet till nämnden. Ett antal exempel på hur svenska och internationella väletablerade medier beskriver UKIP som ”invandringsfientligt” och ”anti immigration” bifogas detta yttrande.

Det finns anledning att i detta sammanhang kort beskriva UKIP:s utveckling. Från början var EU-motståndet det helt dominerade ämnet för partiet. Efter EU-valet 2004 vidgades partiets intresseområde och började alltmer handla om invandringsfrågor, där man efterhand profilerat sig från att vara allmänt kritiska till att bli direkt anti och fientliga när det gäller invandringpolitiken i såväl EU som det egna landet. I takt med detta har de publika framgångarna för UKIP ökat och många menar att invandringen numera i praktiken är partiets huvudfråga. De andra huvudfrågorna, ekonomin och EU, är också starkt kopplade till invandringen i partiets retorik.

I den brittiska politiska debatten varnar UKIP för ”social turism”. Invandring från framför allt Bulgarien och Rumänien används som negativa och avskräckande exempel. Flera ledande företrädare för partiet har uttalat sig nedsättande om invandrare i allmänhet och muslimer i synnerhet. Partiledaren Nigel Farage har deklarerat att han vill minska invandringen med 90 procent. Inför det brittiska valet har partiet föreslagit att invandringen stoppas under fem år.

Mot denna bakgrund anser SVT att det är relevant att beteckna UKIP som invandringsfientligt och eftersom detta blivit alltmer karaktäristiskt för partiet användes det som en förklarande beteckning i pliktsändningen där ordet högerextremt av SVT uppfattades som det centrala i nämndens beslut.

AKTUELL BESTÄMMELSE

Granskningsnämnden får besluta att ett programföretag som brutit mot villkor i sitt sändningstillstånd på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut (17 kap. 10 § radio- och tv-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

I beslut 14/02861 fann granskningsnämnden att SVT inte hade visat tillräcklig grund för beskrivningarna av UKIP som ett invandringsfientligt respektive högerextremt parti och att inslaget därför var osakligt. I offentliggörandet av nämndens beslut upprepade SVT beskrivningen av UKIP som ett invandringsfientligt parti. I SVT:s förklaring till detta har SVT argumenterat mot granskningsnämndens beslut. Nämnden, som konstaterar att SVT efter granskningsnämndens beslut inte har begärt en ändring av beslutet mot bakgrund av nya uppgifter, finner SVT:s agerande i samband med offentliggörandet anmärkningsvärt. Offentliggörandet uppfyller inte kravet i 17 kap. 10 § radio- och tv-lagen att på lämpligt sätt offentliggöra nämndens beslut.

Detta beslut har fattats av Kristina Ståhl, K-G Bergström, Ingrid Carlberg, Maria Edström, Leif Hedman, Jan Holmberg och Nedjma Chaouche efter föredragning av Tarek Touma.

På granskningsnämndens vägnar

Kristina Ståhl

Tarek Touma